

جمله‌ها مادرم ایران

مختصات جهاد تبیین در گفت‌وگو («جام جم») با سلیمی‌نمین بررسی شد

گشایش گره‌های ذهنی در عصر تبیین

در گفت‌وگو با رایزن فرهنگی ایران در فرانسه مطرح شد
ناگفته‌هایی از اقدام شارلی ابدو

واکاوای مطالبات رهبر انقلاب در حوزه زنان در گفت‌وگو با مسئولان و کارشناسان

چشم به راه تغییر سیاستگذاری برای زنان

«جام جم» بررسی کرد
راهکارهایی برای بازتولید

لایحه بودجه ۱۴۰۲ به روایت ارقام

رقم بودجه سال آینده

۵/۲۶۱/۶۹۶/۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰ تومان

همت = هزار میلیارد تومان

سهم صندوق توسعه ملی	۴۰٪	میانگین مالیات هر نخ سیگار	۶۵ تومان
تعرفه موبایل بالای ۶۰ دلار	۱۵٪	میزان حقوق بازنشستگان	۶/۳ میلیون تومان
میزان یارانه نقدی	۳۶۰ همت	پایه مالیات خانه‌های لوکس	۲۰ میلیارد تومان
میزان یارانه آردو نان	۱۰۴ همت	عوارض خروج از کشور	۴۰۰ هزار تومان
میزان یارانه دارو	۶۹ همت	حقاقل حقوق کارکنان دولت	۷ میلیون تومان
میزان واردات خودرو	۲ میلیارد دلار	افزایش حقوق کارمندان	۲۰٪
پایه مالیات خودروی لوکس	۱/۵ میلیارد تومان	افزایش رقم مالیات در بودجه	۵۹٪
		حقاقل حقوق کارکنان دولت	۷ میلیون تومان
		عوارض خروج از کشور	۴۰۰ هزار تومان
		پایه مالیات خانه‌های لوکس	۲۰ میلیارد تومان
		میانگین مالیات هر نخ سیگار	۶۵ تومان
		میزان حقوق بازنشستگان	۶/۳ میلیون تومان
		پایه مالیات خانه‌های لوکس	۲۰ میلیارد تومان
		عوارض خروج از کشور	۴۰۰ هزار تومان
		حقاقل حقوق کارکنان دولت	۷ میلیون تومان
		افزایش حقوق کارمندان	۲۰٪
		افزایش رقم مالیات در بودجه	۵۹٪

نگاه

تبیین؛ ضرورت فراموشی شده

رهبر معظم انقلاب اخیراً در بیانات مهمی بار دیگر بر ضرورت جهاد تبیین تأکید کرده و فرمودند بار دیگر بر این نکته اصرار می‌ورزند که باید جهاد تبیین را برای مقابله با هجوم‌های رسانه‌ای دولت‌های غربی، جدی گرفت.

این بیانات در حالی است که رهبر انقلاب تاکنون بارها بر این نکته که باید جهاد تبیین را جدی گرفت، تأکید کرده‌اند اما در عمل گام‌های مؤثر محدودی در این ارتباط برداشته شده، به طوری که رهبر معظم انقلاب مجبور به تأکید دوباره شده‌اند.

در چنین شرایطی سؤال این است که کدام عوامل باعث می‌شود موضوع مهم جهاد تبیین به فراموشی سپرده شده و کمتر جدی گرفته شود. برای پاسخ به این سؤال دست‌کم پنج دلیل را می‌توان مطرح کرد:

اول؛ جهاد تبیین به این دلیل به حاشیه رانده می‌شود که معمولاً فعالان فرهنگی چشم به دستگاه‌های عمدتاً ناکارآمد حاکمیتی می‌دوزند تا آنها برای این نهضت تدبیر کنند. دستگاه‌های فرهنگی دولتی و حاکمیتی متأسفانه گاهی چنان دیگر بروکراسی اداری و کاغذبازی هستند که بودجه‌های خود را بالاچاره صرف امور جاری و روزمره کردند و قدرت کافی برای شکل دادن به یک جنبش مؤثر را ندارند و همین امر، فعالان حوزه تبیین را سرخورده، ناامید و متغزل می‌کند.

دوم؛ یک عامل دیگر برای تضعیف جهاد تبیین، موج تبلیغات منفی رسانه‌های غربگراست که معمولاً چنان فضای سنگینی علیه روشنگرانه‌های فرهنگی و رسانه‌ای ایجاد می‌کنند که افراد مؤثر در این مسیر دچار هراس شده و گاهی مغلوب موج ایجاد شده می‌شوند و ترجیح می‌دهند در برابر روایت انحرافی سکوت کنند یا به اظهارنظرهای کم‌رنگ و کم‌مقصد بسنده کنند تا از سوی جریان مقابل بی‌آبرو نشده و برچسب نخوردند.

سوم؛ آسیب دیگر پیش‌روی جهاد تبیین، غفلت راهبردی از فعالیت فرهنگی و اولویت دادن به کتف‌های دیگری مانند فعالیت‌های امنیتی، سیاسی و ... است. در واقع گاهی جنبه انقلاب به فعالیت رسانه‌ای و فرهنگی توجه کافی نداشته و تمرکز خود را بر حوزه‌هایی می‌گذارد که کمتر اثربخش است و همین امر بهانه به دست جریان مقابل می‌دهد که نظام را متهم به سانسور و حکمرانی غیرفهرنگی کند.

همان‌طور که رهبر انقلاب فرمودند، گاهی فعالیت روشنگرانه فرهنگی تأثیر به مراتب بیشتری از بانوم برای تشویق جوانان به حفظ امنیت و پرهیز از هرج و مرج خیابانی دارد. **چهارم؛** ناهماهنگی در حوزه جهاد تبیین نیز یک آسیب دیگر است.

در حال حاضر برای تبیین شرایط کشور، تاریخ انقلاب، دشمنی بیگانگان و ... یک سناریوی هماهنگ و واحد وجود ندارد که از مدرسه تا دانشگاه، از محیط کار تا خانواده و از موسیقی تا سینما را پوشش دهد. هرچند برنامه‌های پراکنده‌ای جزیره‌وار پیش می‌رود اما جهاد تبیین نیازمند یک منشور واحد و منظم است که همه افشار را به‌گونه مؤثری پوشش دهد.

پنجم؛ در نهایت آسیب دیگر در حوزه جهاد تبیین، عدم شناخت درست شرایط فرهنگی و رسانه‌ای کشور در عصر انقلاب دیجیتال است. رویکردهای تبیینی موجود، عمدتاً سنتی و وابسته به عصر هژمونی رسانه‌های قدیمی است که مناسب شرایط رسانه‌های تعاملی نیست. عصر شبکه‌های اجتماعی، ویژگی‌های چندرسانه‌ای و اقتضانات خاصی در حوزه سرعت، دقت و محتوای کوچک اما مویرگی و مؤثر دارد که کمتر در برنامه‌های جاری در نظر گرفته می‌شود و این امر، جهاد تبیین را با چالش روبه‌رو می‌کند. به این ترتیب باید این واقعیت را در نظر گرفت که اگر می‌خواهیم کشور را بحران‌های پیش‌رو گذر کند، باید همگی، الزامات جهاد تبیین را پذیرفته و نگذارند تا کتف‌های رهبر انقلاب در این باره با هم شنیده نشود.

دیدگاه

پیام حضرت زهرا (ع) رسیدن زن به مقام لایف است

چیزهایی می‌گویند که انجام نمی‌دهند، و در قیدش تأکید می‌کنند: «مگر کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده و خدا را بسیار به یاد آورده.»

با این توصیف، درک این موضوع که اگر در حوزه هنر یک هدف و راه روشن نباشد سرگردانی می‌آورد، بدیهی است. بی‌شک کسی که سرگردان است نمی‌تواند دیگران را هدایت کند، مگر آن‌که مدیریت شود یا خودش ایمان داشته باشد؛ یعنی یا خود را مدیریت کند یا او را مدیریت کنند. متأسفانه در جامعه ما نه مدیران هنرمندان را مدیریت می‌کنند و نه توانسته‌اند تربیت ایمانی را انتقال دهند. لذا به نظر اولین گام در حوزه فرهنگ‌سازی حل این دو مشکل است:

اول آن‌که مدیران ما باید بتوانند هنرمندان را مدیریت کنند و دوم هنرمندان راه خود را پیدا کنند. باید ببینیم کسی که سرگردان است، به هر طرفی که او را دعوت کنند، می‌رود. این درحالی است که هنرمند هدفمند که خط و ربط مشخصی داشته باشد، می‌داند مقصدش کجاست. انگیزه‌اش چیست و راه برایش روشن است و مسیر را گم نمی‌کند. اوست که می‌تواند راه را برای دیگران تعریف کند؛ چون خودش خط و ربط مشخصی دارد. جامعه باید برای کسانی که راه را نمی‌دانند و سرگردانند، کاری کند. این کار از طریق فرهنگ و آزاره تربیت به دست می‌آید. لازمه آن نیز در گام اول، تربیت درست خدومان است.

در اینجا این سؤال مطرح می‌شود که وقتی مدیر یا مسئولی هنوز خودش سرگردان است و راه را نمی‌داند، چگونه می‌خواهد یک هنرمند را تربیت اسلامی کند؟ در قرآن سوره هود می‌خوانیم «فاستقم كما امرت» (استقامت کنید در امری که بدان مامورید). چقدر مدیران ما به این آیه پایبند هستند و متزلزل نمی‌شوند.

باید ببینیم هیچ هنرمندی بر ضد جامعه‌اش، مردم و مملکتش قیام نمی‌کند، اگر واقعا یک مدیر لایق بالای سر او باشد. این ضعف مدیریت است که در این سال‌ها نتوانسته هنرمندان را هدایت کند.

یادداشت

جایگاه جهاد تبیین در منظومه انقلاب اسلامی

رهبر معظم انقلاب اسلامی در سالروز قیام تاریخی مردم قم در ۱۹ دی ۱۳۵۶، ضمن تأکید مجدد بر محوریت جهاد تبیین فرمودند: «در آرس نقشه‌های بدخواهان، تبلیغات و به قول خودشان پروپاگانداست که علاج آن، تبیین صحیح حقایق از زبان‌های مختلف و با ابتکار و نوآوری است. این تحول مبتکرانه با وجود مسئولان و جوانان پرتلاش در دانشگاه‌ها و بخش‌های دیگر، ممکن و شدنی است.»

در تحلیل فرمایشات حکیمانه و ارزشمند رهبر معظم انقلاب، لازم است نسبت به جایگاه «جهاد تبیین» در «گفتمان انقلاب اسلامی»، اعم از «تولید و تأمین»، «بسته‌بندی» و «انتشار»، آن درک ویژه‌ای داشته باشیم. در علم فلسفه و روش تحقیق، دانشمندان علوم انسانی تمرکز زیادی بر دال‌های مرکزی و شاوور در گفتمان‌ها و منظومه‌های فکری کلان دارند. براساس همین قاعده کلی، یکی از اساسی‌ترین ضعف‌های تحلیلی اندیشمندان غربی در تحلیل ماهوی و گفتمانی انقلاب اسلامی، عدم درک همین دال‌های مرکزی و بعضاً شاوور بوده است. گفتمان انقلاب اسلامی، الهام بخش، هویت‌زا و عمق‌دهنده است. «بصیرت و قدرت تبیین» را به جرات می‌توان شرط لازم در ترویج گفتمان انقلاب و نیروی محرکه اصلی آن تلقی کرد.

آنچه اجزای زبانی و فرائضی گفتمان انقلاب اسلامی را احصا و آنها را در منظومه‌ای معنادار هدایت کرد، آگاهی و تبیین بود. حضرت امام خمینی (ره)، هادی و راهبر این بصیرت‌افزایی و تبیین محسوب می‌شود. انقلاب اسلامی، معلول درک و علقه عمومی به افکار و اندیشه‌های رهبر کبیر انقلاب اسلامی توسط ملت ایران بود. پس از رحلت حضرت امام (ره)، رهبر معظم انقلاب فرماندهی جهاد تبیین در برابر دشمنان قسم‌خورده نظام و انقلاب را برعهده گرفتند.

«بصیرت‌افزایی» ترجمان و تاویلی از همان «بصیرت» و خروجی این نبرد مقدس محسوب می‌شود. دیگر دال‌های شاوور گفتمانی انقلاب اسلامی، حول ابرمفهوم بصیرت (آگاهی) شکل گرفته‌اند.

امروز، درحالی که حدود ۴۳ سال از پیروزی انقلاب اسلامی سپری شده و در گام دوم این انقلاب مقدس به سر می‌بریم، جهاد تبیین چارچوبی برای تحقق «آگاهی و بصیرت» به عنوان دال مرکزی گفتمان انقلاب محسوب می‌شود. اساساً نمی‌توان فرآیند «بازتولید آگاهی انقلابی» را در چارچوبی غیر از جهاد تبیین صورت داد. بی‌شک تبیین است که امروز جهاد تبیین در مصاف با دشمنان در میدان «جنگ شناختی» مورد تأکید قرار می‌گیرد. طی کردن گام دوم انقلاب اسلامی، اقتضانات و بایسته‌های گوناگونی را می‌طلبد و جهاد تبیین حلقه وصل این موارد به شمار می‌آید. هر اندازه این حلقه وصل از استحکام بیشتری برخوردار باشد، اجزای منظومه گفتمانی انقلاب در هم‌افزایی بیشتر و مؤثرتری با یکدیگر قرار خواهد گرفت.

نکته دیگر، به استناد فرمایشات رهبر معظم انقلاب به کلیدواژه «تحول مبتکرانه» بازمی‌گردد. هرگاه اراده نظام اسلامی و ملت غیور ایران مبنی بر ایجاد تحول فرهنگی و گفتمانی در محیط پیرامونی و فرامنتقه‌ای خود با خلاقیت و ابتکار عمل پیوند بخورد، گفتمان انقلاب مسیر پیشرفت و تکامل خود را با سرعت و تأثیرگذاری بیشتری طی خواهد کرد. رمز تبدیل گفتمان انقلاب اسلامی به گفتمانی مسلط در منطقه و حقارت گفتمان‌ها و خردگفتمان‌های ساخته و پرداخته دست دشمنان (مانند گفتمان سازش و تسلیم‌پذیری)، تلفیق همین «اراده» و «خلاقیت» در چارچوب آموزه‌های مکتب غنی اهل بیت (ع) بوده است. قطعاً این روند در سایه سار ولایت فقیه و ارزش‌های والای انقلابی روز به روز توسعه خواهد یافت.

دیدگاه

پیام حضرت زهرا (ع) رسیدن زن به مقام لایف است

چیزهایی می‌گویند که انجام نمی‌دهند، و در قیدش تأکید می‌کنند: «مگر کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده و خدا را بسیار به یاد آورده.»

با این توصیف، درک این موضوع که اگر در حوزه هنر یک هدف و راه روشن نباشد سرگردانی می‌آورد، بدیهی است. بی‌شک کسی که سرگردان است نمی‌تواند دیگران را هدایت کند، مگر آن‌که مدیریت شود یا خودش ایمان داشته باشد؛ یعنی یا خود را مدیریت کند یا او را مدیریت کنند. متأسفانه در جامعه ما نه مدیران هنرمندان را مدیریت می‌کنند و نه توانسته‌اند تربیت ایمانی را انتقال دهند. لذا به نظر اولین گام در حوزه فرهنگ‌سازی حل این دو مشکل است:

اول آن‌که مدیران ما باید بتوانند هنرمندان را مدیریت کنند و دوم هنرمندان راه خود را پیدا کنند. باید ببینیم کسی که سرگردان است، به هر طرفی که او را دعوت کنند، می‌رود. این درحالی است که هنرمند هدفمند که خط و ربط مشخصی داشته باشد، می‌داند مقصدش کجاست. انگیزه‌اش چیست و راه برایش روشن است و مسیر را گم نمی‌کند. اوست که می‌تواند راه را برای دیگران تعریف کند؛ چون خودش خط و ربط مشخصی دارد. جامعه باید برای کسانی که راه را نمی‌دانند و سرگردانند، کاری کند. این کار از طریق فرهنگ و آزاره تربیت به دست می‌آید. لازمه آن نیز در گام اول، تربیت درست خدومان است.

در اینجا این سؤال مطرح می‌شود که وقتی مدیر یا مسئولی هنوز خودش سرگردان است و راه را نمی‌داند، چگونه می‌خواهد یک هنرمند را تربیت اسلامی کند؟ در قرآن سوره هود می‌خوانیم «فاستقم كما امرت» (استقامت کنید در امری که بدان مامورید). چقدر مدیران ما به این آیه پایبند هستند و متزلزل نمی‌شوند.

باید ببینیم هیچ هنرمندی بر ضد جامعه‌اش، مردم و مملکتش قیام نمی‌کند، اگر واقعا یک مدیر لایق بالای سر او باشد. این ضعف مدیریت است که در این سال‌ها نتوانسته هنرمندان را هدایت کند.

www.jamejamonline.ir

سروش: splus.ir/jamejamdaily

بله: ble.ir/jamejamdaily

روبوکا: rubika.ir/JamejamDaily

ایتا: eitaa.com/JamejamDaily